

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1826/2020
23.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Рајко Маринковић, адвокат из ..., против тужене ОШ "Доситеј Обрадовић" из Зрењанина, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3510/19 од 03.02.2020. године, у седници одржаној 23.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3510/19 од 03.02.2020. године, у ставу првом изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиле, као неоснована, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Зрењанину П1 584/18 од 28.05.2019. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена да јој исплати отпремнину у износу од 418.232,61 динар, са затезном каматом почев од 02.09.2016. године до исплате и у делу одлуке о трошковима парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 584/18 од 28.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена јој исплати отпремнину у износу од 550.145,56 динара, са каматом почев од 02.09.2016. године, до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда Новом Саду Гж1 3510/19 од 03.02.2020. године, ставом првим изреке, делимично је преиначена пресуда Основног суда у Зрењанину П1 584/18 од 28.05.2019. године и обавезана тужена да тужилци исплати отпремнину у износу од 418.232,61 динар, са затезном каматом почев од 02.09.2016. године до исплате, као и да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.800,00 динара. Ставом другим изреке, у преосталом делу жалба тужиле је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, у преиначујућем делу, из свих законских разлога.

Тужила је доставила одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 87/18), па је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код тужене у периоду од 01.03.1988. године до 16.12.2016. године, на радном месту ... у Решењем директора тужене школе бр. ... од ...2016. године, тужила је остала нераспоређена, односно за њеним радом је престала потреба даном коначности тог решења, тако да ће запослена остваривати права као запослени за чијим је радом престала потреба, у складу са законом. Против тог решења тужила није изјавила приговор. Исплата отпремнине је одлагана, а тужила се одселила из Србије и сада живи у ..., Република Половином децембра 2016. године, директор тужене је телефоном позвала тужилу да хитно дође да ради и понудила јој радно место ... у ... разреду, наводећи као разлог то што Министарство просвете, науке и технолошког развоја неће да плаћа два ... места, односно једног радника на одређено време и једног радника који је технолошки вишак. Тужила ту понуду тужене није прихватила, јер је за њу било неизводљиво да у тако кратком року организује свој даљи живот, имајући у виду да је њено ... започело лечење у Потом су парничне странке закључиле споразум о престанку радног односа, дана 16.12.2016. године, којим је тужилу споразумно престао радни однос тога дана, закључно са којим даном она остварује сва права и обавезе, као и одговорности из радног односа. У споразуму је наведено да су „споразумне стране сагласне да је запослена писменим путем обавештена о последицама до којих за њу долази у остваривању права за случај незапослености и да су сагласне да је запосленој понуђена могућност да ради на послу ... у ... разреду, те да је запослена изјавила да није у могућности да прихвати ту понуду“. Тужила је од 02.09.2016. године, када је решењем тужене била у статусу нераспоређеног запосленог, па до дана 16.12.2016. године, када јој је споразумно престао радни однос, примала накнаду по основу нераспоређености.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилу радни однос није престао у смислу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, у којој ситуацији би тужена била дужна, сходно одредби члана 158. истог закона, да јој исплати отпремнину. По мишљењу првостепеног суда, то што у писаном обавештењу тужене није наведено да прихватањем споразума о престанку радног односа тужила губи право на отпремнину, не значи да тужила има право на отпремнину у ситуацији споразумног престанка радног односа, па је првостепени суд тужбени захтев тужиле одбио као неоснован.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и тужену обавезао да тужилу исплати отпремнину у износу који је вештачењем утврђен на основу исплаћене нето зараде тужиле за период од јуна до августа 2016. године, пошто

се отпремнина исплаћује пре престанка радног односа, јер је закључио да, сходно одредби члана 39. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, за разлику од Закона о раду, споразумни престанак радног односа не искључује право на отпремнину. По мишљењу другостепеног суда, решење којим је тужиља оглашена нераспоређеном постало је коначно, а након коначности тог решења, тужиља остварује права прописана за запосленог за чијим је радом престала потреба, а то је и право на исплату отпремнине.

Ревизијом тужене се основано указује да је у другостепеној пресуди погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...95/18), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Радни однос може да престане на основу писаног споразума послодавца и запосленог, сходно одредби члана 177. став 1. истог Закона.

Одредбом члана 158. став 1. и 2. Закона о раду, прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду, у смислу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. тог закона, запосленом исплати отпремнину у складу са тим чланом. Висина отпремнине из става 1. тог члана утврђује се општим актом или уговором о раду, с тим што не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину.

Исплата отпремнине је услов пуноважности отказа уговора о раду. Зато је послодавац у обавези да запосленом исплати отпремнину пре отказа уговора о раду. Пошто тужиљи отпремнина није исплаћена, следи да је решење директора туженог бр. ... од ...2016. године, на основу кога је тужиља остала нераспоређена, ништаво. То значи да је тужиљи радни однос код тужене престао на основу споразума о престанку радног односа бр. ... од ...2016. године, па у тој ситуацији тужена није дужна да тужиљи исплати отпремнину. Право на исплату отпремнине има запослени за чијим је радом престала потреба, што овде није случај, пошто је тужиљи понуђена могућност да ради на " послу ... у ... разреду", што она није прихватила.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде донео у смислу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима поступка по ревизији, Врховни касациони суд је донео у смислу члана 153. став 1., 154. и 162., у вези члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, тако што је туженој признао трошак за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе и одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка

управитель писарнице
Марина Антоний